2. Forme de organizare și funcționare a economiei. Avantajele economiei de schimb

2.1 Sisteme economice

- Sistemul economic: complex coerent de structuri instituționale și sociale, tehnice, economice, psihologice sau mentale;
- **Trei întrebări de delimitare:**
 - Cine decide
 - Care sunt motivațiile deciziei
 - Care sunt instiuțiile în care se adoptă deciziile
- Trei sisteme economice:
 - Sistemul economiei naturale
 - Sistemul economiei de piață
 - Sistemul economiei de comandă

2.2 Caracteristici ale sistemului economiei naturale

- Fiecare comunitate își satisface necesitățile din rezultatele propriei activități
- Princiaplii factori de producție
 - Resursele naturale
 - 🛈 🛮 Bunuri de capital
 - Resursele umane
- Prepoderentă până la revoluția industrială
- Motivatia principală a deciziilor crearea bunurilor destinate autoconsumului final sau intermediar
- Instituția cheie gospodăria familială
- În prezent nu a dispărut

2.3 Economia de schimb - sistemul economiei de piață

- 2.3.1 Concept și conținut
- Reprezintă acel mod de organizare a economiei ce se întemeiază pe mecanismele obiective ale pieții
- Activitatea economică pusă în mișcare de un număr mare de decizii
- Iniţiativa aparţine individului
 - Economie pluripolară

Sectoare:

- Sectorul privat factorii ce au determinat evoluția:
 - Procesul concurenței
 - Exigențele progresului tehnic
 - Apariția economiei de grup
 - Dezvolatarea societăților transnaționale
- Sectorul public cauze:
 - Carențele inițiativei private
 - Interesele financiare ale statului
 - Salvgardarea interesului economic
 - Considerații politice

- Motivația dominantă a deciziei cel mai mare câștig monetar individual
- Resortul principal concurența
- Instituții:
 - Instituția juridică proprietatea privată
 - Mecanism piaţa

2.3.2 Modelul teoretic al economiei de piață și evoluția ei în realitate

- Origine:
 - Liberalismul economic
 - Principii:
 - Libera concurență
 - Libera iniţiativă
 - Presupunea:
 - Mobilitatea factorilor de producție
 - Concurența perfectă

- Distorsiuni create pe piață:
 - Marile firme monopoliste
 - Intervenția statului
 - Integrarea economică
- Economiile de piață:
 - Sunt economii mixte
 - Presupune existența mecanismului concurențial

2.3.3. Caracteristici și tipuri ale economiei de piață contemporane

- Trăsături:
 - Economie multipolară
 - Economie descentralizată
 - Economie de întreprindere
 - Economie de calcul în expresie monetară
 - Economie în care statul intervine
 - Economie în care profitul este mobilul activității economice

2.4 Sistemul economiei de comandă

- Apariție dificultăți ale funcționării economiei de piață
- Inițiativa deciziei economice autoritatea centrală
 - Economie este unipolară
- Statul substituie relațiile dintre subiecții economici cu relații verticale de tip administrativ
- Motivația dominantă interesul general
- Instituții:
 - Proprietatea privată
 - Planul central
- Treptat apar probleme economice legate de utilizarea rațională și eficientă a resurselor

2.2 EFICIENȚĂ, SCHIMB ȘI AVANTAJ COMPARATIV

De ce recurg oamenii la schimb

- Pentru a-si satisface nevoile
- Viziunea mercantilista versus viziunea fiziocrata asupra schimbului

Schimbul este productiv!!

Bunuri "bune" si bunuri "rele"

- Schimbul un acord de transfer al dreptului de proprietate asupra bunurilor si serviciilor
 - BUNURI "bune" (utile) -ofera mai mult, amplifica bunastarea
 - -libere abundente –(fara sacrificii)
 - -rare (economice) -pp o renuntare, un sacrificiu
 - **BUNURI "rele"** (dezutile) ofera mai putin, diminueaza bunastarea
 - Aprecierea bun/rau este subiectiva!!!

Tipuri de bunuri Substituibile Complementare Independente

Mitul bunăstării materiale

- CUM APARE BUNĂSTAREA?
 - -prin obținerea de satisfacție!!!
- Ce oferă satisfacție?

- orice are **VALOARE** pentru noi

Satisfactia este subiectiva Valoarea este subiectiva Bunastarea este subiectiva

BUNASTAREA

- Este indusă atât de bunuri materiale cât și de bunuri nonmateriale, de orice produce placere, confort, deci de orice creează UTILITATE!!!
- Este reprezentata de orice are valoare pentru indivizi
- De aceea, cresterea economica consta in sporirea productiei de bunastare

Schimburile creeaza bunastare!! Schimburile prin intermediul peitei poarta denumirea de COMERT.

Comerțul creează bunăstare?

- Comerț recurgerea la schimb= schimbarea drepturilor de proprietate
- Schimbul rezultat al speranței de câștig
 - mod de satisfacere a nevoilor
 - posibilitate de renuntare la excedent
 - Mod de cooperare intre indivizi
- Principiul schimbului :Fiecare renuntă la un bun de o valoare mai mică, in apreciere proprie, decât cel dobândit!!!

Din schimb toti participantii pot castiga datorita perceptiei diferite (subiective) asupra valorii!!!

Asadar!

Aprecierea valorii bunurilor **este subiectivă**, deoarece doar individul poate spune ce are mai multă întrebuințare pentru el: o mașină sau o barcă; 4 portocale sau 5 lei.

Schimbul presupune judecata in Costuri de oportunitate

Reprezintă costul bunului sacrificat pentru a obține bunul dorit

Însoțește schimbul

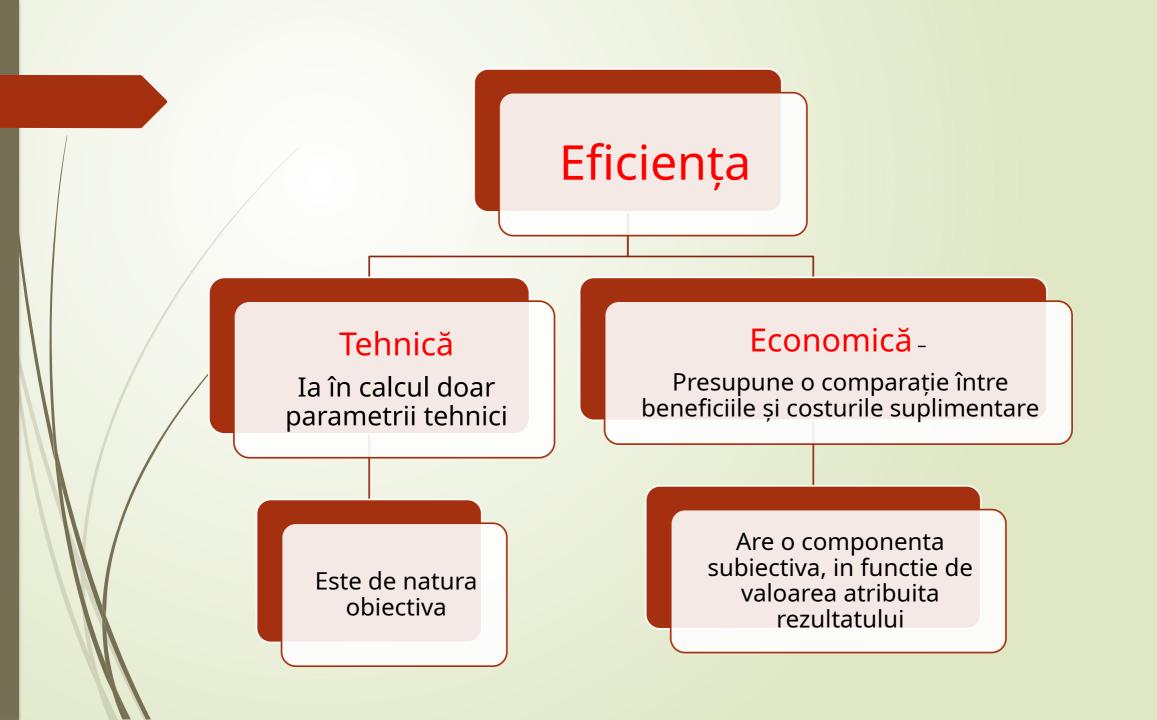
Orice alegere are un cost de oportunitate

Eficiența

Eficiența îl ajută pe individ să răspundă la întrebarea dacă alegerea respectivă *merită*, prin luarea în calcul a tuturor costurilor și beneficiilor suplimentare implicate de o alegere oarecare.

Un lucru este eficient economic dacă beneficiile suplimentare depășesc costurile suplimentare.

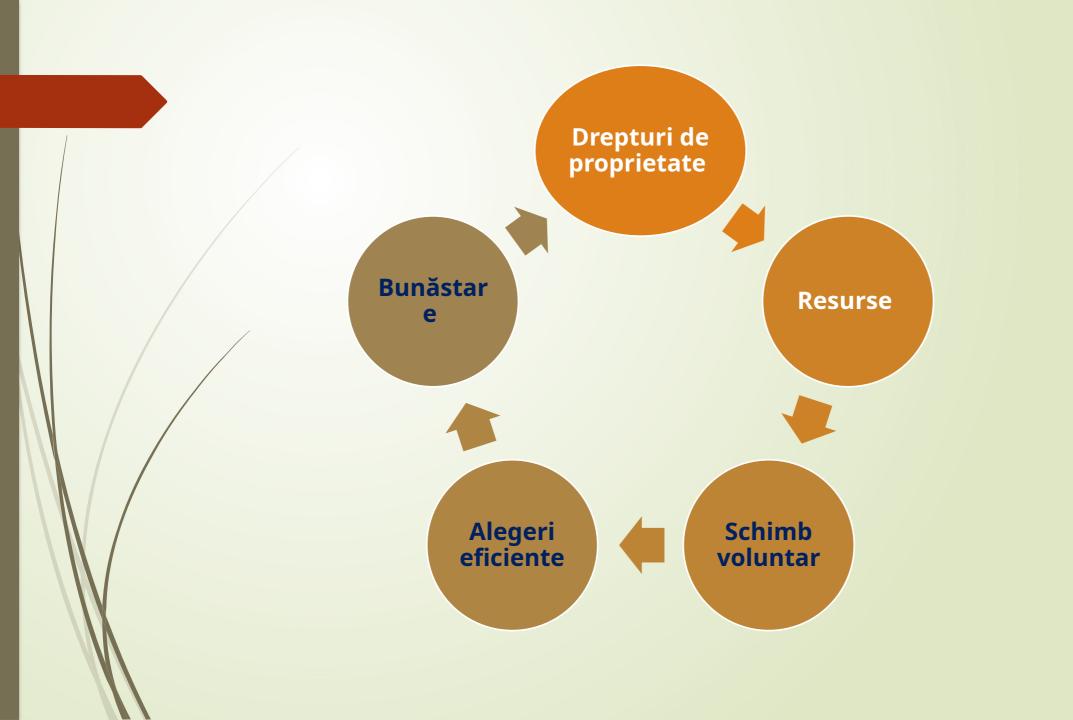
ASADAR, facem un raport intre costuri si beneficii!!!

ASADAR!

- În aprecierea eficienței economice, depinde cine ia decizia!!! Valoarea atribuita de individ influenteaza decizia sa de eficienta
- Dar, pentru ca decizia să fie corectă, trebuie definite foarte clar drepturile de proprietate. Decidentul trebuie sa aiba dreptul de proprietate delimitat.
- In conditiile existentei acestor drepturi de proprietate, resursele rare tind sa aiba preturi monetare care sa le reflecte raritatea.

Valorile relative diferite pe care le atribuim bunurilor afectează modul în care considerăm dacă diferitele alternative disponibile sunt eficiente sau nu

Frontiera posibilităților de producție

Resursele sunt limitate, de aceea pentru producerea bunurilor apar diferite alternative

FPP reprezintă numărul maxim de combinații de bunuri care pot fi produse prin utilizarea unui set dat de resurse și abilități

Tipuri de castiguri din comert

- Avantajul absolut (Smith, Avutia Natiunilor, 1776): fiecare participant trebuie sa se specializeze in productiile pe care poate sa le obtina mai bine (mai ieftin sau in cantitate mai mare) fata de partenerii de schimb.
 - Critica: daca este asa, atunci ce ar mai produce cei care nu pot sa produca mai bine sau mai mult decat partenerii?

Tabelul 3. Câștiguri din specializarea cu avantaj absolut

Produse	Grâu (kg.)	Postav (kg.)	Grâu (kg.)	Postav (kg.)				
Economii închise vs. economii deschise	a. Cantități de grâu și postav care pot fi produse cu o unitate de muncă în cele două țări		b. Cantități care pot fi produse prin transferul unei unități de muncă înspre producția unde țara dispune de avantaj comparativ					
UE	5	10	<u> </u>	20				
SUA	10	6	20	-				
Total producții la nivel internațional	Fără specializare		Cu specializare conform avantajului comparativ					
iii v Ci iiitCi iiațiOiiai	15	/ / 16///	20	20				

Avantajul comparativ

Producător de bere	Galoane de bere brună	Galoane de bere blondă	CO pentru berea brună	CO pentru berea blondă
DI Jones	5	10	2 galoane de bere blondă	½ galoane de bere brună
Dna Brown	4	3	¾ galoane de bere blondă	4/3 galoane de bere brună

Jones: 1br=2bl

Brown: 1br=3/4bl

Jones: 1bl=0,5 br Brown: 1bl=4/3 br

In conditiille unui pret paritar, ce ar trebui sa aleaga sa produca fiecare?

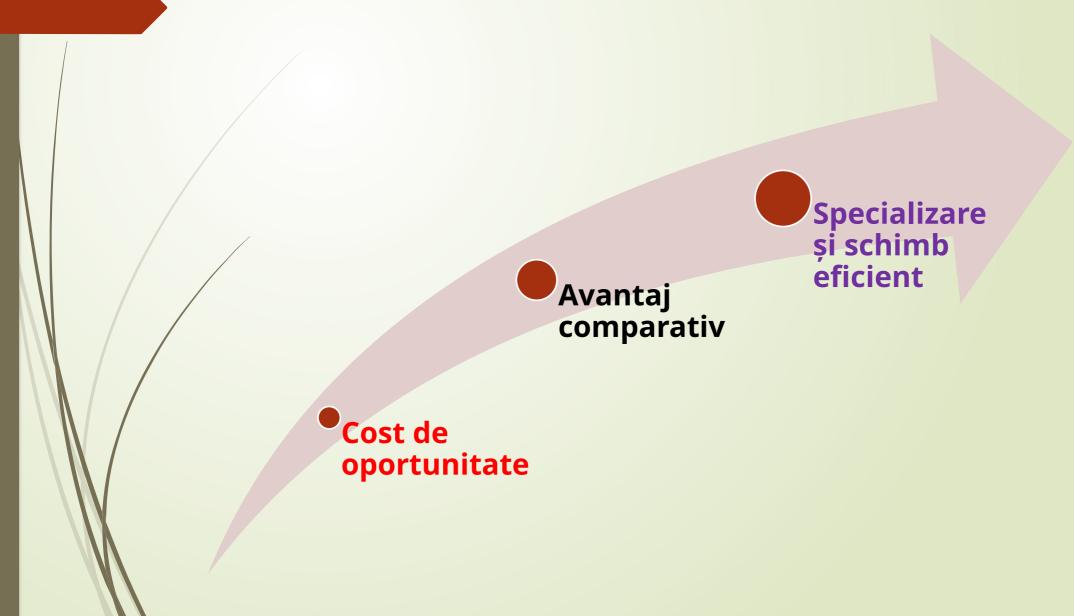
Prețuri relative

Prețul unui bun exprimat prin intermediul unui alt bun

De ex: 1 bere bruna = 2 beri blonde

Prețul monedelor – pret relativ

Specializare si schimb

Prin specializare si schimb, fiecare din cei doi (dl. Jones si d-na Brown) se bucura de un cos de consum dincolo de frontiera posibilitatilor de productie.
Asadar, specializarea in conditiile schimbului produce bunastare.

Ce este specializarea?

Urmarirea propriului avantaj comparativ

Permite alocarea eficienta a resurselor de productie pentru maximizarea beneficiului

Legea avantajului comparativ

Urmărirea propriului avantaj comparativ și a bunăstării

Specializarea pe un domeniu sau produs

Proprietatea privată asupra resurselor

Comert între indivizi – comert international

Principiile economiei 1817 **David Ricardo** politice și ale impunerii Comerț liber Specializarea Bunăstare (Importurile se internațională generală platesc prin exporturi) Legea Creștere și Specializarea avantajelor dezvoltare exporturilor economică comparative

Costurile de tranzacție

Reprezintă costuri reale legate de etapa *ex-ante* a încheierii unei tranzacții și de verificare a *ex-post* a executării ei

Limitează câștigurile tuturor, volumul schimburilor reciproc avantajoase fiind invers proporțional cu costurile de tranzacție

Guvernul stabilește regulile jocului și diminuează costurile de tranzacție garantând apărarea libertății și drepturilor individuale.

Intermediarii

Informația este un bun rar, foarte valoros

Intermediarii produc informații

Realizează un efort de coordonare între piețele locale cu cele mai vaste

Au un rol important în diminuarea costurilor de tranzacție